

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemaj veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemaj veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 221.

V Ljubljani, v torek 29. septembra 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“,

edini slovenski dnevnik na katoliško-konservativni podlagi,

nastopil bo s 1. oktobrom zadnje četrtletje XIII. leta svojega obstanka. Ob tej priliki vabimo najvljudnejše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvzivali z dopošiljatvijo naročnine, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravništvu prejemaj:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se račun 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemaj veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 28. sept.

Volilni protesti.

V današnji seji državnega zbora prebral se je zapisnik protestov, ki so iz raznih krajev došli zoper posamezne volitve. Največ jih je iz Galicije. Razun tega pa so tudi iz Dalmacije došli protesti skoraj zoper vse tamošnje volitve. Skovani so večidel vsi po enem kopitu in v eni kovačnici tako imenovane avtomistične, to je lahonske stranke, in oče vsem je znani bivši poslanec baron Lapenna, ki si je mnogo prizadeval, da bi bil letos izvoljen v Dalmaciji, pa mu je povsod spodletelo, dasi je žrtvoval

v ta namen prav mnogo denarja. Zdaj poskuša svojo srečo s protesti, pa bode baje toliko opravil, kakor z volitvami samimi. Slovenske pokrajine bodo izmed obilnega števila zanimali protesti, ki so vloženi zoper tamošnje volitve. Razun štirih protestov zoper volitev Novomeško, došel je protest štajarskih slovenskih volilcev zoper izvolitev poslanca Aussererja, dalje protest zoper volitev poslanca Frančeskega v Istri. Izmed drugih protestov omenjam protesta Dunajskih volilcev zoper volitev Edvarda Suessa v drugem okraju Dunajskem, pa okoli 20 protestov, ki so jih gališki židje poslali zoper volitev rabinarja Blocha. Vse te volitve bode imel pretresati poseben odbor, ki se bo volil v eni prihodnjih sej.

Oddelki.

Za potrditev drugih volitev se je danes, ko so nekateri poslanci storili prej še obljubo, izžrebalo devet oddelkov po 39, oziroma 40 udov, ki so se precej potem konstituirali. Srečkanje nanese je tako, da imajo levičarji v dveh oddelkih, namreč 1. in 5. večino. V drugih oddelkih so desnični poslanci v večini, kar se je pokazalo pri volitvah načelnikov in njih namestnikov. Bili so pa izvoljeni za

	predsednika:	namestnika:	zapisnikarja:
V I. odd.	Suess Ed.	grof Belcredi	Fuss in Kaunitz.
„ II. „	Rieger;	baron Suttner;	Schindler in Kindermann.
„ III. „	Czartoriski;	grof Coronini;	Fuchs, Schönborn.
„ IV. „	Clam Rih.;	dr. Kopp;	Derschatta in Bobszinski.
„ V. „	Viđulič;	dr. Zotta;	Dirich in Stibitz.
„ VI. „	Smolka;	Posselt;	Klun in Steiner.
„ VII. „	Groholski;	bar. Schwegel;	Slavik in Fiegel.
„ VIII. „	Hausner;	Chlumecky;	Bohatsy in Kaizl.
„ IX. „	Hohenwart;	Pauer;	grof Starszenski in Goëss.

Vsi oddelki bodo zborovali jutri, da se posamezni volilni akti izročé posameznim poročevalcem; oddelkom samim so se danes izročili po javnem žrebanju.

Poljski časniki poročajo, da bode dr. Smolka zopet izvoljen za predsednika državnemu zboru, ker je to sklenil poljski klub. Ker hočejo tudi levičarji voliti Smolkata, čes, da boljšega in bolj prizanesljivega predsednika na desnici ne najdejo, in bi Poljaki z levičarji imeli večino, ako bi se tudi drugi klubi desnice upirali, zato se tudi desnični klubi ne bodo protivili predsedništvu dr. Smolkata, ko je poljski klub sklenil njega zopet kandidirati. Hohentwartov klub bode imel sejo danes in se najbrže tudi že o volitvi predsednikovi konečno odločil. — Prihodnja seja bode v petek 2. oktobra ter bo na dnevnem redu volitev predsednikova.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. septembra.

Notranje dežele.

Najnovější in najzanimivejši dogodek v naši notranji politiki je *prestolni govor*, s katerim je v soboto presvitli cesar otvoril državni zbor. Ta prestolni govor odlikuje se po svoji zmernosti in konservativnem značaju memo družih svojih prednikov, ter z mirnostjo našteva, kaj bodo morali poslanci vzajemno z vlado še vse storiti, preden se spravi državni voz Avstrije na tisti tir, kjer bo potem gladko tekel in se bodo narodi na njem bolje počutili, kakor se je to do sedaj godilo. Ves prestolni govor je na to zasukan, da se mora pozornost od slej nadalje bolj obračati narodno-gospodarskim zadevam, kakor pa nevspešnim brezplodnim prepričevanjem za državni jezik in druge take nepotrebnosti, ki so jih Nemci v poslednjih letih na dan spravili. Presvitli cesar je tako politiko v letošnjem prestolnem govoru sam obsodil z besedami: „Pričakujem, da bote potrebe prebivalstva popolnoma in temeljito pretehtovali in ocenjevali, ker so mnogo bolj pomenljive, kakor pa marsiktere strankarske borbe. Ako te srečno rešite, smete biti preverjeni Moje in prebivalstva najtopleje zahvale.“ Kaj hočete več? Ako presvitli cesar sam obsodi nevspešne prepire za zatirano nemško narodnost in za intabulacijo nemškega jezika na našo narodnost za postavni državni

LISTEK.

Z doma domú.

(Potopisna črtica.)

Dobrna sloví ravno tako zavoljo svojih toplie, kakor posebno zavoljo lepe okolice, ktera v poletnih mesecih skoro več tujcev privabi, kakor kopaljšče. Tudi jaz sem letos namenil saj en del te prekrasne okolice natančneje si ogledati.

1. Iz prijazne dolinice, kjer je o svojem času tekla moja zibeljka, me je pot najprej pripeljala na Klanec, tukaj se poti obračajo na več strani. Izbral sem isto nadaljujočo cesto, ki vodi do neke dokaj prostorne kmetije in od tod do lepo ležeče farne cerkve sv. Jošta na 1107 metrov visokem Kozjaku. Najvišji vrh ljudstvo imenuje Špik.

2. Fara sv. Jošta je ena izmed najvišjih na južnem Štírskem. Lansko leto so pridni farani prav čedno novo cerkev v gotíškem slogu sezidali in jo tudi primerno okinčali. V isti postavili so tri altarje; od teh je glavni sv. Joštu, levi stranski Materi Božji, desni pa sv. Jožefu posvečen. Prejšnja cerkev je bila jako pomanjkljiva, ter so jo bržčas mogočni Celjski grofi sezidali, ker je pri njej bil vzdian grb s tremi zvezdami.

3. Razgled od že imenovanega Špika je zelo daljen in krasen: ob severni strani se pred tvojimi očmi vzdiguje mogočna Velika Kopa (1539 m.) proti sinjemu nebu, kot kraljica širokega Pohorja, ktero se ti tje do Maribora razteguje; od tod proti zapadu vidiš Golovec (Koralpe 2137 m.), za tem gore okoli Judenburga na gorenjem Štajerji, na zapadni strani pa mogočne gore koroške. Dalje sreča tvoje oko po vrsti visoke gore sv. Uršule (1700 m.) s slovito romarsko cerkvijo, oziroma podružnico k Staremtrgu, Peca z visokostjo 1980 metrov, velikanski Obir, ki meri do 2000 metrov, slednjič še Golčavske planine, kjer v zrak štrlijo leto in dan s snegom pokriti orjaki: Radoha, Ojstrica, Rinka, Skuta in Grintovec. Potem zagledaš pri Mozirji Boskovec (1590 m.) in dalje proti jugu in jugovzhodu hribe med Savo in Savinjo, na vzhodu pa pogorje, kakor je to: Konjska Gora, Boč, Donački hrib tik Slatine in visočine ob Sotli. Med vsemi imenovanimi gorami, ki jih vidiš raz Špika, se pa razprostirajo cvetoče ravnine, tako rodovitna Labudska, divna Šaleška, pa krasna Savinjska dolina, vse obsejane z mnogobrojnimi hišami, kakor tudi z neštevilnimi cerkvami, gradovi in razvalinami, ki nas živo spominjajo na nekdanjo mogočnost in lesk. — Zares čaroben prizor!

Hodá je na Kozjak okoli pol tretjo uro. Za težave, ki jih imaš med potom, odškoduje te stotero gori opisani razgled.

4. Na severni strani Kozjaka pripelje te pot, ki je za tamošnje razmere precej pripravna, v dobri poldrugi uri do okrajne ceste Velenje-Slovenjegraško ravno pri takozvani Hudi luknji. To je soteska, ktera je skoz to nastala, da se na obeh straneh tik ceste in zraven tekočega potoka, Pake, velikanske pečine, iz samega dolomita obstoječe, strmo in visoko vzdigujejo. V tem kraju se nahaja neka podzemeljska votlina, ktera ima svoj začetek blizo dereče Pake. Skoz isto teče potok, ki se na zapadni strani hriba, pod kojim je ta malo širok, pa tem bolj visok in dolg prerov naravski, blizo cerkve sv. Vida v zemljo izgublja.

5. V dupljo že omenjeno je zelo težavno priti, tudi je ni lahko natančneje preiskati. Omeniti je treba, da se v zadnjem delu, kjer je mali ribnik, ki meri kakih 25 □ metrov in je baš precej globok, pa še tudi prej na 15 do 20 metrov visokem stropu vidi čisto bela skorja — siga ali kamen-kapnik (Tropfstein).

6. Na desni strani ceste, vstric dupljinega uhoda, ki ti je ob levi strani, ako si proti severu obrnjen, stoji pod pečino, nalašč zato izdelano,

jezik, bi se človek vendar nadjal, da bodo Nemci v državnem zboru, levičarski pogorelci, to sprevideli in opustili mlačno prazne slame. Bog daj, da bi jo, nadjati se pa pač tega ni! Vsekako pomenljivo je pa, da prestolni govor, ki ga je grof Taaffe so-stavil, prav nič ne omenja naših razmer z drugimi državami. Kajti opomba: „Naše razmere proti zunanjim državam so vseskozi vgodne in si vzajemno prizadevamo mir ohraniti, kterega tako zelo potrebujemo“, je res le mala izjava! Lansko leto omenjal je prestolni govor Skierniewic, letos je grof Taaffe navidezno pozabil, da je bil cesar v Kromerici, kamor je tudi ruski car prišel. Zakaj ne omenja niti z jedno besedico prevrata na Balkanu? Menda za to, ker Taaffe sam še ne vé, kakošen bo njegov konec in kaj bo Avstrija med tem vkrenila. Negotovosti noče objavljati, v gibatih pa še manj in zato je tiho.

Nedavno smo pisali, da je *Lienbacher* odobrill misel, da bi poleg nemškega in madjarskega teksta na bankovce tudi češčina prišla. Lienbacher to svojo izjavo popravlja, češ, da on ni tako govoril, ker v resnici ne vé zakaj da bi se le češčini ta prednost med vsemi drugi avstrijskimi jeziki, nemščino izvzemši, dovolila. Temveč je on pripoznal le, da mu je pač vse eno, ali so na bankovcih zopet vsi jeziki, kakor so svoje dni že bili, ali pa ne. Kak dobiček da bi pa ravno Čehi od nekaj besedi češkega teksta na bankovcih imeli, pravi Lienbacher, mu ni še umljivo. Ravno tako mu ne gró v glavo, zakaj da bi se ta pravica edino le Čehom priznala. Dalje mož tudi dvomi, da bi Madjari kedaj dovolili, da poleg madjarsčine tudi drugi jeziki pod krono sv. Štefana običajni, na bankovce pridejo. Dvorni svétnik Lienbacher je toraj tukaj več priznal, kakor pa je Čehom ljubo; kajti oni so pravico na bankovcih zastopani biti le za-se zahtevali. Lienbacher priznal jo je za vse narodnosti, kar je tudi popolnoma pravično. Papirnat denar ni družega nego pobotnica za to in to vrednost. Zato pa naj bode tudi tak, da ga bode vsak razumel, ker ima vsakdo z njim opraviti.

Nemški klub izdal je svoj manifest ali bolje svoj program, na podlagi kterega si hoče prizadevati, če se bo dalo Avstrijo dvigniti iz njenih tečajev! Da se bo to zgodilo, začeti hočejo jo spodkopavati prav spodaj pri temelju, na kterega se sedanja Avstrija opira. Ustave, tiste decemberske ustave, katero so liberalni Nemci pod Giskrovim ministerstvom sami skovali, so se sedaj naveličali, ker jim Slovani branijo, da bi jo po svoje zlorabili, in jo hočejo odstraniti. Prav tako, le proč ž njo! Da se odstrani, je po mislih nemškega kluba že zato silno potrebno, ker je Avstrija na njeni podlagi nemštvu nevarna!! Kdo se ne bo smejal taki bedariji in vendar jo imajo v svojem programu. Nevarna mu je zaradi tega, ker ima ravno ta preklicana ustava med drugimi tudi nek § 19, kteri Slovanom enake pravice zagotavlja, kakor Nemeem, kar pa vendar ne more biti. Dokler bo imel Slovan enake pravice z Nemeem in če tudi le na papirji, tako dolgo se pravi Nemeec ne more srečnega čutiti, on je zatiran v lastni deželi. Proč toraj z ustavo, proč s § 19, da se ne bo Nemeec zatiral! Dalje tem ljudem ni všeč, da je še Galicija v avstrijski zvezi. Po vsi sili hočejo jo iz Avstrije izluščiti in proč vreči. Vzrok, da jih Galicija tako bóde, je njeno zgoljslovansko prebivalstvo in poljski klub v državnem zboru, ki sedaj na desnici odločno odvaguje. Česko-slovanski pokrajini Čehi in Morava ste tudi odločno slovanski deželi, toda vsaka izmed njih je več ali manj z Nemci našpikana in to s takimi Nemci, ki bi bili že danes rajši Prusjani kakor pa jutri. Tega v Galiciji ni. Ondi ne poznate družega čuta, kot avstrijskega in poljsko-slovanskega. Ravno zaradi tega želé se je iznebiti, da bi potem v državnem zboru prevladali. Toda ne bo nič. Šest

let naskakavali so dan na dan sedajo vlado, pa ji niso mogli do živega, pač pa so sami sebe vničili do onemoglosti. Združene levice ni več in ravno njeni najhujši govorniki bili so njeni grobokopi. Sedaj so le še podobni vjetim škorpiljonom, ki končno sami sebe pikaje pomore.

Madjarske merodajne kroge je Filipopeljski pretres še huje ostrašil kakor Turke same. Vže so izumili tri točke, okoli kterih se mora avstro-ogerska monarhija od slej na dalje sukati in na noben način odstraniti, če hoče, da se ne bo Madjanom zamerila in te točke so: 1. Avstrija ne sme pod nikakim povodom Turčije ovirati, če bi se ji potrebno zdelo z orožjem v roki po iztočni Rumeliji vdariti. 2. Naj v balkanskem vprašanju Avstrija ne postopa posamič, temveč vzajemno z drugimi državami in 3. Avstrija ne sme sedanjih homatij porabiti; ne da bi si priklopila Bosno in Hercegovino, ne da bi se pomaknila proti jugu — proti Solunu. To so Vam najnovejše tri točke, ktere za enkrat vso madjarsko politiko prešinjajo. Nam se zdi jedna tako bedasta, kakor druga, Madjarom se pa ne smejo zameriti, ker so že od nekaj veliki prijatelji gnjile Turčije.

Vnanje države.

Bolgarski knez šel je po iztočni Rumeliji na vojaški pregled. Vrnivši se je sporočil velesilam, zakaj da je to storil, kar je jako hvalevredno. Aleksander je šel, da je stražnikom na meji prepovedal, da ne smejo na Turke streljati; dalje da je vojaškim načelnikom naročil vsakega prijeti, kdor bi hotel oborožen turško mejo prestopiti in končno, da je Turke po iztočni Rumeliji zagotovil, da se jim bo varnost življenja, prostost in premoženje čuvalo, dokler se bodo pošteno obnašali in da Bolgarija ne išče vojske s Turkom, pač pa le svojo prostost. Orožja jim ne bo še pobiral, ker se je prepričal, da se mu ni bati hudega. Minuli petek vdeležil se je celó v Filipopolju mohamedanske službe božje za sultana. Turki so ga povsod navdušeno sprejemali. Reči se mora, da Aleksander svoj posel izvrstno razume in se bo tako tudi najlaglje obdržal na prestolu, če tudi bi mu ga vladna Rusija navidezno rada spodnesla.

Najnovejše novice iz *srbske kraljevine* so vse polne vojnega duha, in na to kažejo, da je Srbija na boj pripravljena, ki ji žuga v podobi vstaje v njenih radikalnih krogih. Kakor znano, odpravila je za sedaj tiskovno svobodo in morajo vse tiskovine poprej k vladi v cenzuro, preden smejo v tiskarno. Radikalne liste, ki so le prestrupeno pisali, je pa kar naravnost zatrla. V Belemgradu so o bulgarskem zjedinenju tega mnenja, da se je napravilo s sporazumljenjem Avstrije, Nemčije in Rusije. V tem združenju vidi pa Srbija nevarnost za-se, kajti ravnotežje na Balkanu ni več pravo. Bolgarija se je zdatno poveščala in da ne bo mir v nevarnosti, poveščati se mora tudi Srbija. Zato bode ta gledala, kaj bi se dalo dobiti proti jugu, če tudi z orožjem v roki, samo da se zopet ravnotežje napravi. Tukaj se mora pač človek vprašati, ali je ravnotežje tu zaradi miru, ali pa mir zaradi ravnotežja? Srbija menda misli, da ravnotežje zaradi miru, ker je jela škiliti po stari Srbiji in Macedoniji, kteri si misli za stalno priklopiti. Opraviti boče inela mnogo, preden se ji to posreči, če se ji kdaj posreči. V sosednji Albaniji, kjer tako miru nikdar ne poznajo, je ravnokar vse kviško; roparske škipetarske ali arnavtske tolpe vlačijo se kakor jesenska megla čez hribe in doline ter ropajo in moré, kakor se jim poljubi. Turčija se za vse to še ne zmeni ne. Srbi bodo šli prej ko ne tjekaj kristjanom na pomoč, ker se Avstrija ne briga za tiste kraje pod Novim Bazorom med južno Srbijo, Bolgarijo in Adrijo ležeče. Mobilizuje se prav pridno po celi kraljevini. Kar jih je bilo prvič pod orožje

sklicanih, so vsi že prišli in že se zopet že v drugič vabijo. Konji in vozovje moralo je po celi deželi že 27. t. m. pripravljeno biti. Poslaniki po inostranstvu dobili so ukaz vsem ondi živečim Srbom naročiti, da naj se nemudoma domú povrnejo. Poslanec Horvatovič v Petrogradu poklican je na vojsko. Avstrijski poslanec v Belemgradu, grof Khewenhüller odpotoval je na Dunaj po instrukcije. Razburjenost proti Bolgarom je po celi deželi silno velika. Le radikalec izražajo jim sočutje. Sedaj le se bo Srbija pokazala, ali stoji kot kraljevina na trdnih nogah ali ne. Podobna bo najnovejšim železnim blagajnicam, ktere se, če so dobre, tudi v ognji ne pokončajo in osebino ohranijo nepokvarjeno. Okoli in okoli nič kot revolucijon in tudi doma menda ne bo brez upora. Sedaj se bo pokazala njena prava vrednost.

Po *Macedoniji*, pravijo, da vse mrgoli slovanskih agentov, ki narodu prigozarjajo in ga opozorujejo, da je došel pravi trenutek, ako se hočejo stresti turškega nasilstva. Knez Aleksander je pa velesilam naznanil, da za Macedonijo ne prevzame nobene odgovornosti in da je zaradi tega strogo zapovedal Bolgarom vsakojake agitacije ondi skrbno ogibati se. Kogar bi zasačili, ga bodo oestro kaznovali.

Turčija misli Angleže za besedo prijeti. Kakor že znano, je bil ravno sedanji Salisbury, ki si je pri sklepanju Svetoštetfanskega miru največ prizadeval, da je nastal nestvor iztočna Rumelija, češ, da bode to nekaka predstraža Carigradu in Turčiji sploh. Sedaj, pravi Sultan, je čas, da širokoustni Salisbury dokaže, ali mu je res na tem kaj ležeče, da se med Angleško in Turčijo tesneje prijateljstvo napravi, ali mu je bilo edino na tem ležeče, da bi se Egipta znebil, ko je Drummund Wolfa v Cagigrad mešetarit poslal. Turčija je sicer se do vseh velesil obrnila v vprašanju, kaj se njim zdi ta nezaslišana bolgarska predrznost, najbolj je pa Angleže pridušila, da naj ji svetujejo, kaj ji je storiti. Preden dojdejo odgovori, pa Turčija pridno vojake skupaj spravlja, da če bi ji velesile udrihniti rekla, ne bo še le po orožji gledala. Kakor se čuje, sta ji menda Rusija in Nemčija odgovorili, da je res nezaslišano, kar je Aleksander knez bolgarski dovršil, vendar se pa ta njegov korak ne dotika le Turčije temveč cele Evrope. V očígled tega naj Turčija le mirna počaka, Aleksandra Battenberga bo že Evropa sama podučila ter z njim poračunila, da bo pomnil, kedaj je šel v Filipopolj evropejski mir kalit. Vse, kar Turčija za sedaj lahko in brez škode stori, je pritožba, da se ji krivica godí. Tako ste rekli omenjeni velesili; če je res, smejo Bolgari zadovoljni biti, kajti sultan bo prisiljen združenje pripoznati, ker mu bo Evropa tako svetovala.

Petrograjski „*slovanski podporni odbor*“ sklenil je v spomin združenja Bolgarov vstanoviti tri štipendije po 500 rubljev za bolgarske dijake. Dalje namerava ravno ta odbor naložiti zaklad za oproščanje iztočne Rumelije in če bo treba se bode tudi armada prostovoljcev oborožila in v Bolgarijo poslala. Bolgarskemu knezu so čestitala vsa slovanska dobrodelna društva Petrograjska, Kijevska in Odeška, kakor tudi metropolit v Kijevu, Moskvi in Varšavi; ravno tako mu je poslal čestitko srbski bivši metropolit Mihael, ki sedaj v Moskvi živi. Poleg teh spominjale so se ga tudi razne druge imenitne osebe. V Odesi nabrali se že 500.000 rubljev za oproščanje iztočne Rumelije in Macedonije. Vladna Rusija se sicer silno jezi nad knezom Aleksandrom, da ji je tako grdo štrene zmedel, vendar pa se je že izrekla, da če tudi bo ta njegov nepremišljen korak on s svoje krono plačal, združenih Bolgarov vendar ne bode osodi prepusila, ter jih hoče braniti, naj se tudi sama za nje z Evropo v boj zakoplje. To je govorjenje, ki se za slovansko državo, kakor je Rusija, spodobi.

spomenik, kterega je podružnica c. kr. kmetijske družbe v Slov. Gradu nepozabljivemu nadvojvodi Ivanu, vstanoviteljju ceste, ki skoz Hudo luknjo peljá, postavila. Kamen ima sledeči napis: „Mögen auf ihr noch späte Enkel wandern. 1830.“ To stezo je namroč dal napraviti imenovani dobrotnik dežele naše.

7. Ako po cesti kakih pet minut dalje proti severu greš in se potem na levo obrneš, dosepeš v četrt ure težavnega hodá po velikí strmini do druge špilje, ki ni veliko manjša od prve. V njej najdeš, rekel bi, kovačnico narave, v kteri ta že tisoče let nareja podobne izdelke, kakor v Postojnski jami, — sigo, kapnik, ki se tamkaj v precejšnji velikosti nahaja, tu od tal kviško moleči, tam pa spet v lepih podobah z oboka viseči. Ne daleč od te votline je še tretja manjša, do ktere je pa že pot od ceste, tembolj še pa ozki vhod pretežaven.

8. Ako od Hude luknje dalje proti severu potuješ, zagledaš na njenem izhodu faro Dolič in ob levi na hribčku razdrtine grada Waldeck. V omenjeni vasi se cesta, po kteri si dozdej hodil, združuje z ono, ki bi te iz Konjice-Vitanje tu sem pripeljala. Dolgo gorovje, ki ga na desni strani vidiš, to je Kozjak, o kterem sem precej v začetku govoril.

9. Ker nisem imel namena tu dalje potovati, sem se pri imenovanem razpotju vrnil ter jo proti Velenji udaril. Na tem potu so mi bile razvaline grada Šalek prvo, kar se mi je opombe vredno zdelo. — Šaleška grada sta o svojem času bila dva ter sta bila v nemiru, ki je zavoljo dediščine Celjskih grofov nastal, razdrta. Gornjega grada menda potem niso več pozidali, ker vedó zgodovinarji o njem, da že leta 1681 se ni več od njega videlo, nego golo razsuto zidovje. Pač pa so spodnji grad še enkrat postavili in še sedaj se vidi trivogelni turen-stražnik in zraven istega sled graščinske kapelice.

Tik ceste stoji cerkvice, sv. Andreju posvečena, v gotiškem slogu zidana. Blizo tam je v soteski tudi slap, ki čez takozvano „Velenjsko peč“ pada.

10. Od tod nimaš več daleč v dobro znani trg Velenje.

a) Tu pred vsem zapaziš na griču, ki se ravno za trgovom vzdiguje, Velenjski grad. O tem povzamem iz gosp. Orožnove knjige („Das Dekanat Schallthal“) naslednje zgodovinske podatke:

Gori imenovana zgrada je že v šestnajstem stoletju imela kapelico, katero je leta 1853 tedanji posestnik, grof Hubert Harnencour, dal ponoviti in dostojno okinčati; posvetil jo je pa Škalski dekan, čast. g. Andrej Urek, dne 19. novembra istega leta.

Prvi nam po imenu znani lastnik grada je neki Gundacker Velenjski (Gundacker von Welen) in sicer l. 1275. Za tem se v imenovanem spisu omenja še dvajset gospodov, ki so do l. 1858 bili imetelji rečenega posestva. Znamenitosti na njem sta dva vodnjaka, kterih je jeden 29, drugi pa 14 sežnjev globok, dalje lepe kleti in orožnica.

b) V Velenji je mala cerkev. Ta je začetkoma bila v gotiškem slogu sezidana in je še le l. 1858 fari sv. Martina pri Šaleku kot podružnica pripadla. Dolga je 12, široka pa v ladijnem prostoru 4 sežnje. Glavni altar posvečen je blaženi Devici Mariji.

Razun glavnega ima cerkev še tri stranske altarje; levi je posvečen sv. Janezu Ev., desni ss. apostelnoma Filipu in Jakobu; tretji stranski altar pa stoji v kapeli, ki je cerkvi prizidana in je posvečena sv. Jarneju.

c) Onim, ki pridejo iz Slovenjegrada v Velenje, peljá iz tega trga cesta na desno, t. j., proti zahodu v Šoštanj, tudi lep in star trg v Skalski dolini, na levo pa k sv. Janžu na Peči in potem na Dobrno. Todi sem tudi jaz svoje potovanje nadaljeval.

(Konec prih.)

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida nad Ljubljano, 28. sept. O nadaljevanji 800letnice in druge zadeve.) Včeraj so bile na vrsti procesije iz Polhovega Graeca, Horjula, Št. Jošta in Črnega vrha, ki so kot hčere imele priti pozdravit svojo staro mater. Prav željno smo jih pričakovali in pripravili se na kolikor mož slovesen sprejem. A vreme, vreme! To je bilo viharo in deževno in bali smo se, da pričakovanih ne bo ali vsaj le pičlo število. Pa slava jim! Niso se vstrašili slabega vremena, ne dolge poti, marveč prišli so s svojimi gg. duhovniki v dolgih rajdah, le namestu bander nosili so križe.

Šentviščani, njim na čelu č. g. župnik, sprejeli so jih s slovesno procesijo, ktere se je vdeležila tudi šolska mladina in tukajšnje delavsko društvo z zastavama. Gosp. župnik je pozdravil došle z jako lepim in primernim nagovorom, potem so jih vpe-ljali v cerkev, kjer je bilo slovesno sv. opravilo, ktero je opravil preč. g. J. Kulavie, kanonik in semeniški vodja; z lece pa je govoril č. g. profesor F. Križnar.

Končal se je ta slavnostni dan s slovesnim poldanskim opravilom. Vse je bilo navdušeno in videlo se je, da vsak dobro umé pomen te slovesnosti. Da so to slovesnost povelečavali lepo vbrani zvonovi s svojimi veselimi glasovi in možnarji z mogočnim pokanjem, tega mi ni treba dostavljati. Vse pa je bilo v najlepšem redu, pobožnih ljudi tudi deževno in kisló vreme ni motilo. To nam smé biti porok, da se bo slavnost vseskozi tako lepo izvršila, kakor se je pričela.

Nekaj posebnega je tudi bilo še to, da je s Horjula prišla še požarna bramba v lepem številu. Šentviščanom je bilo tako všeč, da so brž jeli misliti, kako bi tudi oni napravili tako požarno brambo. Gotovo bo iz tega kaj. Saj pa tudi ne bo pretežko, ker se kar v delavskem društvu lahko sestavi požarna bramba, ki ne bo le koristna, ampak tudi potrebna, česar nas lahko prepriča vsak požar. Treba je edino le brizgalnice, drugo je vse lahko. Vode ne manjka, tudi bi lahko napravili bajaranje, iz katerih bi o požarnih nesrečah imeli dosti vode za brizgalnice, po zimi pa dosti ledu, ktere ga bi lahko prodajali v Ljubljano za lep denar.

H koneu omenim naj še lepega pogreba, ki smo ga imeli v petek. Umrl je namreč stari posestnik in poštenjak g. Zakotnik, po domače „Kaufmann“. Kako je bil čislán, kazal je najbolje njegov pogreb, ktere ga se je razen velike množice ljudstva vdeležilo tudi sedem gg. duhovnikov. Za njim žalujejo trije sinovi, med njimi en duhovnik v Istri, in ena hči. Bodi blag spomin vrlemu možu!

Iz Kokre, 28. sept. Tukaj imamo hude nalive, vsled kterih so vode čudovito narasle. Menda že več kot deset let ni bilo take povodnji. V nedeljo popoldne dosegel je ljuti element vrhunec svoje razdraženosti. Gledali smo raz mosta, kako je nesla peneča Kokra mogočne hlode s seboj, ktere je pobrala nekje v zgornjih krajih. To je bilo gromenje in šumenje med skalovjem! Mogočni hudourniki: Mešenik, Hudi graben, Kisovec, Mlinčica, Vobenca, Beli potok in kakor se že imenujejo — vsi so besni pridivjali v dolino ter napolnili zeleno Kokro s svojim umazaním plavilom. Škode vendar ni posebno, ker teče reka po globoki strugi. Lep prizor je zlasti v zgornji Kokri, kjer se vlivajo mogočni slapovi čez visoke stene v globočino.

Iz Kamnika, 24. sept. (Sv. misijon.) Kolikor hujše boje mora biti katoliška cerkev s svojimi sovražniki, toliko bolj se vzbuja med njenimi udi zavest, toliko bolj se zbirajo okoli nje kakor okoli svoje dobre matere in se drug drugega navdušujejo k nevstrašljivi srčnosti v boji za najdražjo svetinjo sv. vere. Jako dobro in izvrstno sredstvo za probujenje katoliške zavesti so pa sv. misijoni. Ali pregovor pravi, da je vsaka dobra reč redka in ta pregovor ima z ozirom na misijon v našem kraju polno veljavo in moč. Skoro 170 let se je že povrnilo v morje večnosti, kar je bil v Kamniku zadnji misijon. Vodili so ga oo. jezuitje v cerkvi na Žalah. Da je bil ta menda prvi misijon v naši okolici velikega pomena za ves kraj in je mnogo vplival na versko življenje, spoznamo lahko po tem, da so po njem še leta šteli.

Hvala Bogu, zadnje 12 dni smo imeli enako srečo, ker v Kamniku smo imeli po tolikem premolku zopet enkrat sv. misijon. Imeli so ga č. oo. lazaristi v tukajšnji farni cerkvi za domačo in ne-

ktere sosednje fare. Različni občutki so sprehajali ljudi pri začetku misijona, premnogim je bil misijon neznan in zato so še imeli nekteri razne predsodke o njem, ali ti so se z vsakim dnevom bolj zgubljali, vsak govor je privabil novih poslušalcev in to tudi mnogo takih, ki se v začetku niso mislili vdeležiti misijona. Tako se je zgodilo, da je bila cerkev vedno bolj obilno obiskovana navzlic obilnemu delu na polji in doma. Na mali Šmaren, v nedeljo in pa na dan sklepa se je pa zbrala taka množica, da je morala ostati dobra tretjina zunaj cerkve, ki je zelo velika. Kako blagodejno in plodonosno so vplivali govori in druge pobožnosti, ki so sklenjene z misijonom na srca vernikov, se je najbolj videlo pri spovednicah, ki so bile dan na dan kar oblegane in to ne samo v farni cerkvi, kjer je večinoma spovedovalo 12, včasih še 14 duhovnikov, ampak tudi v ne manjši meri pri oo. frančiškanih. Ob 2. uri zjutraj že ali pa že o polnoči so čakali spovedenci pred cerkvenimi vrati, da bi tako vsaj mogli priti na vrsto. Ljudje, ki so že leta in leta zanemarjali svojo dolžnost, so zdaj ginjeni po izvrstnih govorih, kot krotke ovčice prišli k spovednici iskat dušnega miru, ktere ga so tudi v polni meri zopet zadobili. Kako prijetno je bilo pač slišati po končani spovedi tacega srečnega človeka, ki je z radostnim srcem naznanjal svojim prijateljem notranje veselje in srečo. Obhajanih je bilo še čez 5000 oseb.

Svoj vrhunec je pa dosegla misijonska slavnost na dan sklepa. Kakor je sicer navada, se je tudi na tem misijonu blagoslovil misijonski križ. (Podoba Izveličarjeva je delana na Tirolskem.) Po končanem blagoslovljenju je vzdignilo misijonski križ 5 meščanov, ki so ga v slovesnem spovedu nesli med potrkanjem zvonov in krasnim petjem in pobožnimi molitvami po mestu. Najprej je šla šolska mladina (dekleta so bile belo oblečene), na to pevci in pevke, na to oni meščani z misijonskim križem, na to č. oo. frančiškani, drugi duhovniki, ki so sodelovali med sv. misijonom in preč. g. dekan. Za njim se je pa vrstila tolika množica vernega ljudstva, kolikor je menda še pri nobenem slavnostnem spovedu v Kamniku ni bilo. Kaj ginljivo je bilo videti, kako je vse ljudstvo brez razločka glasno molilo rožni venec in tako pokazalo, da se ne sramuje svoje vere. Za časa spoveda so bile ulice, po kterih je šel spoved, razsvitljene in prodajalnice zaprte. Vsa čast za to našim vernim meščanom, ki so tako obilno obiskovali ves čas misijon in so se tudi ta dan vdeležili spoveda v tolikem številu. Tu se je videlo, da je Kamniško meščanstvo še vedno verno v resnici in se ne sramuje svoje vere. Ta dan pa tudi kaže, da v Kamniku ni dosti tal za protiversko hujskanje, ktero je nevgoden veter „z onstran gorú“ k nam zanesel. Bog daj moč našemu dobremu meščanstvu, da bi svoje versko prepričanje še dolgo časa tako stanovitno in tako odločno kazalo v vseh slučajih življenja, kakor ga je za časa sv. misijona.

Vem, da govorim iz srca vseh mnogoštevilnih obiskovalcev sv. misijona in da sem le tolmač njihove želje, ako se tu zahvalim oo. lazaristom za ves trud, ki so ga imeli z nami in nauke, ki so nam jih v toliko meri podali. V prvi vrsti je pa naša dolžnost, da se zahvalimo našemu preč. g. dekanu, ki so nam naklonili milost sv. misijona in se niso bali ne silnega truda in ne obilnih stroškov, ampak so brez ozira na to le skrbeli, da odpró svojim vernikom nove studence milosti in dušnega miru. Bog jih živi še mnogo let na srečo in blagor vse fare, posebno pa Kamnika. Hvala pa tudi drugim gg. duhovnikom, ki se tako neutrudljivo pomagali bodisi v spovednici ali sicer in pa tudi pevcem in pevkam, ki so pod tako spretnim vodstvom poveljevali s svojim petjem misijonsko slavnost.

Domače novice.

(Bogoslovne šole v Ljubljani) se pričó prihodnji ponedeljek, oglasiti se pa je treba že v soboto, 3. oktobra.

(Glasbena Matica) imela je v soboto zvečer v dvorani Ljubljanske čitalnice svoj občni zbor, ktere ga se je mnogo občinstva vdeležilo, kar se sme smatrati za dokaz, da je priljubljenost tega društva od leta do leta večja. Podpore je društvo dobilo 200 goldinarjev od c. kr. naučnega ministerstva, 500 gld. od mestnega zastopa in 50 gld. od kranjske hranilnice. Šolo je obiskovalo 160 nčencev in bodo v bodočnosti podučevali 4 učitelji. Društveno stalno in nedotakljivo premoženje znaša 1100 gold. Pri volitvi

novega odbora izvoljena sta bila načelnik in blagajnik per acclamationem jednoglasno zopet. Na novo so prišli v odbor gg. Pirnat, Čelešnik in Svetek.

(Godba v „Zvezdi“) bo jutri popoldne ob pol petih.

(Iz blaznice na Studencu) ušel je včeraj popoldne Anton Rape iz Bleda doma.

(Razpisana) je učiteljska služba v Tujnicah z letno plačo 400 gld. za stalno, oziroma tudi začasno. Prošnje do 14. oktobra.

(Nemškega [?] mesta Celja) čast je silao oma-deževana, ker se je „Slovensko pevsko društvo“ drznilo ondi napraviti prvo svojo veliko veselico. No, pa to bi človek še vse prenašal, ko bi taiste že le v kazini ne bilo; tega pa noben pošten nemšk želodec ne prenese, da se nemška kazina oskruni s slovansko zabavo! Zarad tega jih pa tudi krč zviija tiste Celjske hude nemčurje, da se prav za prav ne vé, ali imajo kolero ali koliko. Kako pa je slovensko društvo v kazino zašlo, prašal bo ta in oni. Tako-le: Celjski nemčurji imajo večinoma vse Celjske gostilničarje tako pod komando, da so jih res vstrahovali zažugavši neskončno gorjé vsakemu, kdor bi se drznil „Slovensko pevsko društvo“ pod svojo streho sprejeti. Edini kazinski restavrater v hotelu pri „Slonu“, si je mislil, da četvorica njegovih nemških „štangostov“ celo leto ni toliko vredna, kakor bi se pri Slovencih na jeden dan zaslužiti dalo in jih je sprejel. Dobil je sicer dvoje pisem in pa 300 goldinarjev, da naj Slovencem odpové, česar pa mož ni storil. Od tod toraj tolika besna jeza v zagri-zenem nemškem taboru.

Nemčurji, vidoč, da se Slovencem kljubu temu dobro godi, najeli so hitro vso Celjsko poulično druhal, in nek Negri preskrbel jo je s piščalkami da naj gre Slovence pred kazino dražiti in piskati jim. Računili so namreč, da bodo naši ljudje kar bruhnil venka, na poulično sodrgo, na kar bi bili nemčurji pritisnili in pretep bi se bil pričel. Toda naši, na čast jim bodi rečeno, mislili so si: „der Gescheidtere gibt nach und der Esel schreit weiter“ ter so vseskozi mirno kri ohranili, to seveda na ve-veliko jezo Celjskih srakoperjev, da jim niso hoteli ponuditi priložnosti za boj. Najeli so si toraj mestno godbo ter so si napravili v hotelu „zum Löwen“ tudi „dober dan“. V kazini svirala je vojaška godba same slovenske, pri nemčurjih „zum Löwen“ pa same nemško-pruske. Zagrizenost pri teh ljudeh je tolišna, da se ne dá popisati in da poštenim zmernim Nemcem že sama preseda. Toda zadosti je od te strani.

Oglejmo si veselico iz druge — lepše strani. Zbrali so se pevci iz vseh slovenskih pokrajin. Iz Ljubljane šla je tjekaj pevska četvorica, in je bila sijajno sprejeta ter med petjem nad vse odlikovana. Sploh se je veselica prav krasno vršila. Petje je bilo uzorno lepo, kakor nam svedoki pripovedujejo, ki so ga poslušali in tudi c. kr. vojaška godba Mari-borskega pešpolka fmlt. baron Beck zasluži občno pohvalo. Nemčurje je tudi to nezmerno grizlo, da so Slovenci vojaško godbo dobili, sami je pa nikdar več ne dobé zarad svojega prusijanstva.

(Povodnji) napravile so po Gorenjskem, zlasti okoli državne železnice, precej veliko škodo. Sava že zdavnej ni bila tako velika, kakor je sedaj. Prometna c. kr. državni železnici med Trebižem in Jesenicami je vstavljen.

(Prva gorenjska kmetska posojilnica) vstanovila se je v Podbrezjah in ima namen dobivati si denarja z zadružnim kreditom, dajati posojila svojim zadružnikom ter sprejemati denar na obresti. Jamčenje zadružnikov za poroštvo je obmejeno. V ravnateljstvu so: Anton Zarnik za ravnatelja; Franc Pavlin za denarničarja; Janez Arnež, Anton Kržič in Aleš Pavlin pa za odbornike.

(Šest bikov muriskega plemena) prodala bo c. kr. kmetiška družba kranjska 3. oktobra v Novem mestu na javni dražbi proti gotovini za polovično ceno lastnega nakupa. Kdor bi takega bika kupil, obveže se, da ga mora najmanj dve leti za pleme obdržati. Na dražbo pripuščajo se le Kranjci.

(Dolenjsko pevsko društvo in čitalnica v Novem mestu) priredita na večer 4. oktobra združeno zabavo, h kteri se vljudno vabijo vsi p. n. udje. Začetek točno ob 8. uri.

(Za zgradbo železnice) iz Radgone v Ljutomer dobil je inženir Bernuth dovoljenje za 6 mesecev, da sme začeti priprave.

(Premiranje živine na Primorskem.) V Tolminu so se 21. sept. 1885 premije za konje delile

in so dobili: A. Za kobile z žrebati: 1. Andr. Mašera iz Kobarida 35 gold. 2. Jože Levpušček iz kanalskega Loma 20 gld. 3. Janez Lapajne iz Ponikve 15 gold. — Srebrne svetinje: 1. Jože Miklavčič iz Kobarida. 2. Jakob Maligoj iz Kaminja. — B. Mlade breje kobile: 1. Andr. Uršič iz Svine 25 gld. 2. Miha Skočir iz Staregasela 20 gld. 3. Janez Volarič iz Sužida 15 gold. — Srebrne svetinje: 1. Anton Lapajne iz Pečine. 2. Peter Podgornik iz Pečine. — C. Eno- in dveletne kobilce: 1. Valentin Pregel iz kanalskega Loma 15 gold. 2. Anton Sovdat iz Smasti 10 gld. 3. Jak. Hrast iz Tomina 10 gld. — Srebrne svetinje: Anton Kavčič iz Ljubinja in Andr. Mašera iz Kobarida.

22. septembra v Gradiški: A. Za kobile z žrebati: 1. Leonard Andrian iz Ogleja 35 gold. 2. Natal Baldasi iz Verse 25 gold. 3. Leonard Altran iz Ogleja 15 gold. 4. Martin Šuligoj iz Čepovana 15 gold. — Srebrne svetinje: 1. Alfred Lenasi iz Gorice. 2. Nik. Rikercen iz Gorice. — B. Za mlade breje kobile: 1. Angelo Antonelli iz Tereca 25 gld. 2. Miha Pascolet iz Fiumicella 20 gold. 3. Janez Antonelli iz sv. Martina 15 gold. 4. Štefan Šuligoj iz Čepovana 15 gold. — Srebrno svetinjo: 1. Janez Dimiani iz Villeventine. — C. Eno- in dveletne kobilce: 1. Boštjan Pacco iz Cervinjana 15 gold. 2. Domenik Candusi iz Romansa 10 gold. 3. Jak. Calligaris iz Rude 10 gld. — Srebrne svetinje: 1. L. Donato iz Rude. 2. Jak. Marici iz Brune. 3. Franjo Batistuta iz Skodovaka.

23. septembra v Pazinu: A. Za kobile z žrebati: 1. Matija Zulič iz Čepiča 35 gold. 2. Jože Buršič iz Čepiča 20 gold. 3. Fortunat Lupetina iz Pičina 15 gld. 4. Tomaž Lubičič iz Čepiča 15 gld. — Srebrne svetinje: 1. Dr. Janez Cenciari iz Poreča. 2. Jože Peculič iz Brda. — B. Za mlade breje kobile: 1. Teodor Toret iz Plovirja 25 gl. 2. Jože Hrovat iz Pasa 20 gold. — C. Eno- in dveletne kobilce: 1. Matija Honovič iz Čepiča 15 gld. 2. Tomaž Lubičič iz Čepiča 10 gld. 3. Ant. Nežič iz Čepiča 10 gold. — Srebrne svetinje: 1. Janez Pavlišič iz Novakov. 2. Anton Smilovič iz Tupljaka. 3. Mat. Karlič iz Tupljaka. 4. Tom. Berdar iz Novakov.

Družba sv. Cirila in Metoda in njene podružnice.

(Dalje.)

Nato prevzameta dva gospoda zapisavanje udov. Oglasilo se jih je 50 in sicer 4 pokrovitelji, ki so plačali po 100 gld. enkrat za vselej; 13 ustanovnikov, ki so dali po 10 gld. enkrat za vselej; 31 letnikov, ki bodo leto za letom plačevali po 1 gld. in dva podpornika z 10 kr. na leto.

Odbor se je volil per acclamation in je bil izvoljen za prvomestnika notar g. Gogala; za blagajnika g. Robič in za zapisnikarja g. Lah. Namestniki so jim: prvomestniku g. Praprotnik; blagajniku g. dr. Staré in zapisnikarju prof. dr. Požar.

Podpisana svota iznaša po objavi g. Hribarja 600 gld. Za ime se ji določi: „Prva Ljubljanska podružnica.“

Dr. Bleiweis obžaluje, da se zbora niso vdeležili duhovniki, kakor bi bil društveni namen to zaslužil. Kajti tacih podružnic, kakor je ravno ustanovljena prva, morala bi biti v vsaki fari v Ljubljani po jedna.

„Prva podružnica Ljubljanska“ ustanovljena je na podlagi sledečih pravil:

§ 1. Prva podružnica Ljubljanska družbe sv. Cirila in Metoda je oddelek te družbe na podlagi njenih ob enem sprejetih pravil.

§ 2. Podružnice namen je podpirati in pospeševati vse, kar je namen glavni družbi.

§ 3. Sredstva, da se doseže ta namen, so:

I. Dobava potrebnih denarnih pripomočkov. Ti so:

- Doneski družbenikov;
- darila;
- z oblastvenim privoljenjem narejeni nabori;
- prihodki od napravljenih besed, zabavnih shodov, dramatičnih in drugih dopuščenih iger, beril in razlag.

II. Napravljanje zborov podružnice in nje načelnštva, da se dopolni naloga, ki je po pravilih glavne družbe podružnicam odkazana.

§ 4. Družbeniki so:

- Pokrovitelji, ki plačajo enkrat za vselej najmanj 100 gld.;
- vstanovniki, ki plačajo enkrat za vselej 10 gld.;
- letniki, ki plačujejo po 1 gld. na leto;
- podporniki, ki plačujejo po 10 kr. na leto, in
- častni udje, ktere po nasvetu družbenega vodstva izvoli velika skupščina zaradi njihovih zaslug za družbene namene.

Družbenik sme biti vsakdo, moški, ženska ali pravna oseba, ki se oglasi, da če spolnjevati družbene dolžnosti.

Družbeno vodstvo jemlje te oglase na znanje in sme sprejem odreči, ne da bi mu bilo treba povedati zakaj.

§ 5. Sedež podružnice je v Ljubljani.

§ 6. Družbenikov pravice in dolžnosti ustanovljajo pravila glavne družbe.

§ 7. Opravila te podružnice oskrbljuje:

- Podružnični zbor;
- načelnštvo.

§ 8. Kaj je treba, da so sklepi podružničnih zborov veljavni, ustanovlja § 12. pravil glavne družbe.

§ 9. Prva podružnica v Ljubljani voli enega prvomestnika, zapisnikarja in blagajnika, ter za vsacega od teh, ako je potreba, po enega namestnika. Ti opravitelji so podružnično načelnštvo. Ono ima pravice, če kateri načelnik odstopi, izvoliti mu za čas do prvega rednega zbora izmed podružničnih udov namestnika.

Načelnštvo si samo naredi svoj pravilni red.

§ 10. Načelnštvo se shaja v seje, da ga prvomestnik skliče ali če polovica podružničnih udov to zahteva. Seja je sklepčna, če je vsaj polovica načelninih udov pričujočih. Odločujoča je nadpolovična večina pričujočih.

§ 11. Prvomestnik zastopa podružnico na zunaj in pri družbenem vodstvu.

§ 12. Podružnične odpravke in razglasila podpisuje prvomestnik; ako je zadržan, pa njegov namestnik.

§ 13. Prepire med podružničnimi udi, izvira joče iz podružničnih razmer, razsoja načelnštvo. Proti tem razsodbam je odprta pritožba do razsodništva družbe sv. Cirila in Metoda, ktero razsoja tudi vse druge iz družbenih razmer nastale prepire neposredno in brez priziva.

§ 14. Podružnica se razide

- po sklepu družbenega vodstva;
- ako se število udov zmanjša na manj ko dvajset;
- po sklepu podružnice same.

Ako se podružnica razide, je zastran uvrstitve njenih udov v drugo podružnico ravnati po pravilih glavne družbe.

§ 15. Ako se prva podružnica v Ljubljani iz kterega-koli vzroka razide, pripade vse njeno premoženje družbi sv. Cirila in Metoda.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Slavnost vkladanja temeljnega kamena za kapelo pri samostanu dominikanerice v Haking-u je zvršila svitla nadvojvodinja Marija Valerija, pokroviteljica imenovanim redovnicam. Kardinal nadškof Ganglbauer je imel slovesno sv. mašo, in potem je zvršila slavnost nadvojvodinja Marija Valerija. Vzvišeni cerkveni dostojanstvenik zahvalil se je svitli nadvojvodini za delavno podpiranje pri kapeli in je k sklepu slovesnosti dal cerkveni blagoslov. Slavna pokroviteljica je pogledala potem samostan in šolo dominikanerice.

— Apostolski delegat za Kitajsko. V Rimu mislijo, za Kitajsko poslati apostolskega delegata (polnomočnika), kateri bi bil splošni prednik vseh misijonov, kolikor jih je že tam in kolikor jih še bude in neposredni prepostavljeni vsem apostolskim vikarjem, ki so po posameznih misijonskih okrajih. Na vzhodu je že sedem takih apostolskih delegatov, ki nimajo kacega diplomatskega znaka, ampak spadajo k propagandi, namreč v Carigradu, za Evropsko Turčijo, v Kahiri za Egipet in Arabsko, v Atenah za kraljestvo Grško, v Vzhodni Indiji, v Mesopotamiji, v Kurdistanu in v Mali Armeniji, v Perziji in Asiriji. Ti niso pri kaki vladi poverjeni, njih opravilo je izključljivo cerkveno, tako da so kakor prvaki misijonske dežele. Ako bo tedaj na čelu kitajskih misijonov apostolski delegat, stvar nima kacega političkega, marveč izključljivo cerkveni pomen.

Telegrami.

Innsbruck, 29. septembra. Južno železnico od Salurna do Neumarkta raztrgala je povodenj; državna cesta je tudi pod vodo. Promet je vstavljen. Adiža izstopila je na več krajih. Prometne zveze pretrgane.

Bukarest, 29. septembra. Da se ne bo reklo, da Rumunija agitira, opustile se bodo letos celo velike vojaške vaje. Kralj bo samo posadke pregledal.

Bukarest, 28. septembra. Rumunska vlada je svoje čete v Dobruži zdatno pomnožila.

Bukarest, 28. septembra. 18.000 Bolgarov obstopilo je državne meje. Prostovoljcev oglasilo se je že 10.000 mož, in jih je 8000 od teh samo v Slivnem.

Berolin, 28. septembra. Knez Bismark odpotoval je v Friedrichsruhe. (Tudi ruski minister Giers je vsled večeranjega telegrama tjekaj namenjen. Vr.)

Umrlj so:

24. sept. Janez Kelbelj, krojač, 33 let, sv. Petra cesta št. 37, jetika.

25. sept. Marija Golmaier, postrežnica, 76 let, Kurja vas št. 1, vodenica.

V bolnišnici:

25. sept. Frane Pavlin, gostač, 25 let, Carier. — Marija Šnajd, gostija, 83 let, Marasmus senilis.

Tujci.

27. septembra.

Pri **Matiču**: Miroslav Breindl, železn. nadzornik, s soprogo, z Dunaja. — Jakob Klingler, trg. pot., z Dunaja. — H. Kalkhoff, trgovec, iz Remscheida. — Emil Obach, inženir, iz Gradca. — Jakob Meuz, zasebnik, iz Trsta. — V. Rabitra, zasebnik, iz Beljaka.

Pri **Stonu**: Ignacij Schreker in Marka Pollak, trgovec, z Dunaja. — Rozalija Ernst, pevka, z materjo, iz Gradca. — Kat. Bruskovič, trg. soproga, iz Curzole. — Dr. Marušič, suž. zdravnik, iz Pliberka.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vaclav Vokač, e. k. feldvebelj, s soprogo, iz Zadra. — Ignacij Černive, krojač, z Jezera. — Jurij Sehenk, obrtnik, z Jezera. — Ferdinand Strel, učitelj, iz Ljubljane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Alojzij Möstl, profesor, iz Gorice.

Pri **Avstrijskem caru**: R. Kleinlercher, trg. pot., iz Lianza. — Gothard Zupan, zasebnik, iz Logatca.

Pri **Virantu**: Peter Montanelli, magistratni uradnik, s soprogo, iz Trsta. — Josip Merhar, posestnik, iz Dolenje vasi. — E. Tomšič, posestnik, iz Trebnja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 15 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 60 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 45 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 85 "
Akcije avstr.-ogerske banke	863 " — "
Kreditne akcije	282 " 75 "
London	125 " 50 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 95 1/2 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	61 " 75 "

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 10 kr., — domača 7 gl. 44 kr. — Rž 5 gl. 92 kr. — Ječmen 4 gl. 30 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 5 gl. 46 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 2 gl. 98 kr.

Vsim prijateljem, zlasti vsim gg. duhovnim sobratom, kateri so imeli z menoj v neljubi pravdi sočutje, naznanjam, da me je vsled pritožbe g. nasprotnika tudi slavna naddeželna sodnija v Gradcu popolnoma nekrivega spoznala.

V Ledinah, 28. septembra 1885.

(1) **Janez Demšar**, župnik.

Ravnokar je izšla ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(1) **IVAN BELEC**,

župnik.

Knjiga obsega 9 pól v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.